

 <p>Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Midden-Brabant</p>	<p>Postbus 1330 5004 BH Tilburg</p> <p>Tel: 013-5397194</p> <p>samenstelling: Jos Derksen</p>	<h1>53</h1>
--	---	-------------

Berichten uit het SWV VO Midden-Brabant december 2011

Wat komt aan de orde?

- Gesprek ministerie OCW over Passend Onderwijs
- Studiedagen: kwaliteit van de zorg- en adviesteams
- Studiedag 31 januari 2012
- Wetsontwerp Passend Onderwijs
- Open dag Bureau Jeugdzorg
- Brochure Praktijkonderwijs en LWOO
- Voorkomen voortijdig schoolverlaten: nieuwe doelstelling; nieuw convenant
- Loopbaanoriëntatie; twee brochures
- Geen kind buiten spel
- Convenant Zorg voor Jeugd
- Humanitas Mentor Maatjes: het vervolg
- Leestip 1. Hoe de straat de school binnendringt
- Leestip 2. De zorgcoördinator in het voortgezet onderwijs

Gesprek ministerie OCW

Op donderdag 17 november jl. vond het gesprek plaats, in het kader van het Project Implementatie Passend Onderwijs, met een afvaardiging van het ministerie OCW en een bestuurlijke afvaardiging van het SWV VO Midden-Brabant en het REC Midden-Brabant. Tijdens het gesprek werd een toelichting gegeven op de gevolgen van de bezuiniging, de nieuwe wet- en regelgeving Passend Onderwijs en de verevening. De informatie riep nog veel vragen op over specifieke situaties van leerlingen en scholen en de gevolgen op korte en lange termijn.

Studiedagen: kwaliteit van de zorg- en adviesteams

Op donderdag 17 november jl. vond de tweede studiedag plaats in het kader van de kwaliteit van de Zorg- en adviesteams. Deze studiedag werd verzorgd door medewerkers van het Nederlands Jeugdinstituut (Nji). Ongeveer 70 deelnemers uit het onderwijs en instellingen voor zorg en jeugdhulpverlening werden geïnformeerd over recente ontwikkeling, maar hebben vooral stil gestaan bij de kwaliteit van de bespreking en de verhoging van de effectiviteit van het zorg- en adviesteam. Streven daarbij is om zoveel mogelijk handelingsgericht te werken. Ook is ingegaan op het thema omgaan met bescherming persoonsgegevens en privacy. Op dat onderwerp waren reacties te horen als: 'noodzakelijk, maar o zo lastig'. Deze studiedagen zijn onderdeel twee van onze drietrapsraket 'kwaliteit van de zorg- en adviesteam'.

Stap 1: was het onderzoek naar de kwaliteit op alle scholen door middel van observatie, documentanalyse en interviews.

Stap 2: waren de studiedagen in september en november.

Stap 3: wordt een coaching on the job, waarbij medewerkers van Nji zorg- en adviesteams bezoeken en op maat adviezen geven.

Deze activiteit van het SWV VO Midden-Brabant wordt mogelijk gemaakt door een subsidie van de provincie Noord-Brabant in het kader van Voorkomen Voortijdig Schoolverlaten.

Wetsontwerp Passend Onderwijs

Op 29 november 2011 is het wetsontwerp Passend onderwijs gepubliceerd. Dit document van het ministerie OCW is de vertaling van alle voorstellen voor Passend onderwijs naar de diverse wetten. Er komt dus geen wet op het Passend onderwijs maar in vrijwel alle onderwijswetten worden wijzigingen toegepast.

Ook is het Advies van de Raad van State op het wetsvoorstel Passend onderwijs bekend. Op een aantal onderdelen is het oordeel van de Raad van State bijzonder kritisch op het wetsvoorstel. Zo wijst men op de relatie tussen samenwerkingsverband en school, een administratieve lastenverzwaring, de positie van ouders bij de toelating tot een school e.d. Voor het leerwegondersteuning en praktijkonderwijs wordt een budgetfinanciering voorgesteld. De Raad is kritisch op het feit dat voor deze vormen van onderwijs wel de oorspronkelijke indicatiecommissie blijft functioneren.

Via onderstaande link komt men op de pagina van de site van het ministerie OCW, waar u zowel het wetsvoorstel als de reactie van de Raad van State kunt vinden.

Voordat u gaat printen: het wetsvoorstel heeft een omvang van 181 pagina's en het advies van de Raad van State 21 pagina's.

http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/passend-onderwijs/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2011/11/29/wetsvoorstel-wijziging-van-enkele-onderwijswetten.html?ns_campaign=documenten-en-publicaties-over-het-onderwerp-passend-onderwijs&ns_mchannel=att

Studiedag 31 januari 2012

Gezamenlijke studiedag primair onderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs

Voor de tweede keer organiseert het samenwerkingsverband WSNS Tilburg een studiedag voor de directies en Interne Begeleiders. Belangrijk onderdeel van die studiedag is een tour langs scholen, waarbij die school laat zien wat op het terrein van Passend onderwijs en zorg voor de leerling gerealiseerd is. Het is bedoeld als informatie, maar vooral ook als inspiratie voor andere scholen.

WSNS Tilburg heeft nu ook de scholen van het SWV VO Midden-Brabant uitgenodigd om deel te nemen aan deze studiedag. Een unieke kans om een kijkje te kunnen nemen in de keuken van een andere school. De uitnodiging betekent ook dat een aantal scholen voor voortgezet onderwijs in de gelegenheid zijn hun deuren open te stellen voor een bezoek van collega's uit het primair-, het speciaal- en het voortgezet onderwijs.

Nog voor het begin van de kerstvakantie ontvangen alle scholen een uitnodiging om zich in te schrijven voor deze studiedag als deelnemer. De doelgroep van het voortgezet onderwijs is de schoolleiding en de zorgcoördinator.

In verband met de voorbereiding op deze dag en de samenstelling van de tour vragen wij aan de scholen om aan te geven welke school voor voortgezet onderwijs haar deur wil openen. Scholen kunnen zich melden bij WSNS Tilburg (t.v.rizewijk@wsnstilburg.nl)

Open dag Bureau Jeugdzorg: 16 november 2011

"Een kijkje in de keuken van Bureau Jeugdzorg"

Een geslaagde praktijkdag van het middelbaar onderwijs op bezoek bij Bureau Jeugdzorg Tilburg

Wat gebeurt er na een verwijzing naar Bureau Jeugdzorg? Wat is het verschil tussen een AMK- en een zorgmelding? Hoe zorgen we er samen voor dat jongeren niet in de kou staan? Wat kunnen we doen om de drempel naar Bureau Jeugdzorg te verlagen? Dit waren slechts enkele thema's die besproken zijn op de praktijkdag, georganiseerd door Bureau Jeugdzorg Tilburg op 16 november 2011.

Tijdens deze dag bleek dat –heel cliché maar wel waar- elkaars gezicht kennen belangrijk is voor de samenwerking.

Al snel ontstond er wederzijds begrip, waarin mogelijkheden en beperkingen vanuit de eigen organisaties om kwetsbare jongeren te helpen in een open sfeer op tafel kwamen. Na de lunch ging de groep uit elkaar in workshops waar, per afdeling van Bureau Jeugdzorg, meer verdieping aan de orde kwam. Met dank aan alle genodigden en betrokken medewerkers van Bureau Jeugdzorg is deze dag niet alleen constructief en informatief, maar ook heel gezellig geweest. Kortom: een geslaagde dag!

Brochure Praktijkonderwijs en LWOO

Deze brochure geeft inhoudelijke informatie over het praktijkonderwijs en het leerwegondersteunend onderwijs en past bij de aandacht die de afgelopen periode is gegeven aan dit voortgezet onderwijs. In deze brochure wordt allereerst informatie gegeven over het praktijkonderwijs en het leerwegondersteunend onderwijs. Uitgebreid wordt ingegaan op de criteria voor toelating en wat er moet gebeuren als de criteria strijdig zijn. Ook aandacht voor de afspraken die gemaakt zijn tussen het praktijkonderwijs en de scholen voor vmbo met leerwegondersteuning over leerlingen die in het overgangsgebied zitten. De brochure is opgesteld in samenwerking met de samenwerkingsverbanden WSNS in de regio en is eind november verzonden aan alle interne begeleiders van die scholen. De brochure kunt u downloaden via de volgende link:

<http://www.samenwerkingsverbandvomb.nl/downloads/verslagen/Brochure%20voor%20praktijkonderwijs%20en%20lwoo%20november%202011.pdf>

Voorkomen voortijdig schoolverlaten: nieuwe doelstelling; nieuw convenant

Het kabinet heeft de doelstelling voor het tegengaan van voortijdige schooluitval aangescherpt tot maximaal 25.000 vsv'ers per jaar. Dit was 35.000 per jaar. Het ministerie van OCW heeft schoolbesturen per brief geïnformeerd over de nieuwe aanpak om voortijdig schoolverlaten (VSV) te voorkomen. Het is de bedoeling dat alle partners de nieuwe VSV-convenanten 2012-2015 in maart 2012 ondertekenen. Positief aan het nieuwe convenant is, dat diverse 'witte plekken' van de afgelopen jaren nu inzichtelijk zijn gemaakt. Deze 'witte vlekken' werden ook nog wel eens aangeduid als de 'vervuilers van de getallen'. Zo worden leerlingen die overstappen naar het particulier onderwijs niet langer gezien als vsv'er. Ook leerlingen die binnen het kalenderjaar een startkwalificatie halen en leerlingen die naar de politie of de landmacht gaan, worden niet meer als vsv'er aangemerkt. Daarnaast komt er een landelijke registratie 'vrijstelling leerplicht'. Ook deze leerlingen worden niet meer meegerekend. Dat betekent dat iedereen meer zicht gaat krijgen op wat nu precies de juiste cijfers zijn. Een belangrijk punt is de procentuele vsv-norm. Voor het toekennen van subsidies aan instellingen wordt gekeken naar het percentage nieuwe vsv'ers van een instelling (verhouding met het aantal deelnemers in de leeftijd van 12 tot 23 jaar). Deze procentuele vsv-norm doet meer recht aan onderwijsinstellingen die krimpen of juist groeien dan de bestaande norm. (ontleend aan VO-Raad Nieuws).

Via deze link kunt u meer informatie verzamelen over nieuw convenant VSV:

<http://www.vo-raad.nl/actueel/nieuws/vsv-nieuwe-doelstelling-nieuw-convenant>

Loopbaanoriëntatie; twee brochures

Schoolleiders, decanen en teamleiders vertellen over hun aanpak om leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden op een vervolgopleiding. Deze verhalen over loopbaanoriëntatie en -begeleiding staan in twee nieuwe brochures van het project Stimulering LOB. Eén gericht op havo-vwo en de tweede gericht op de samenwerking met het hoger onderwijs. 'Praktijkverhalen havo-vwo' en 'Praktijkverhalen vo-ho' zijn bedoeld om ervaring en kennis te delen over het effectief oppakken van LOB-activiteiten.

U kunt ook zelf uw praktijkverhaal plaatsen en uw ervaring en kennis delen op www.lob-vo.nl. Op deze website vindt u ook informatie over onderzoek, instrumenten, tips en de LOB-scan. U kunt de beide brochures bestellen via lob@vo-raad.nl.

Geen kind buiten spel Zorg en ondersteuning voor jeugd eenvoudiger, eerder en op maat

Algemeen

Onder deze titel verscheen half november de beleidsbrief van het ministerie Volksgezondheid Welzijn en Sport en van Veiligheid en Justitie.

Bedoeling is te komen tot een eenvoudiger stelsel van zorg en ondersteuning voor jeugd waarin ouders, kinderen en andere opvoeders in elke gemeente gemakkelijker terecht kunnen met vragen over opgroeien en opvoeden. Zo worden zij eerder en sneller op maat geholpen als het niet op eigen kracht lukt. Een stelsel dat kinderen stimuleert en ondersteunt om mee te doen en een bijdrage te leveren aan de samenleving.

Duidelijk is dat de gemeenten in de toekomst een cruciale rol gaan spelen in de zorg voor de jeugd. Trefwoorden hierbij zijn: laagdrempelig, herkenbaar, variatie en met keuzevrijheid voor ouders en kinderen.

Om dit te bereiken is in het regeerakkoord afgesproken dat gemeenten bestuurlijk en financieel verantwoordelijk worden voor alle ondersteuning en zorg voor jeugd: provinciale (geïndiceerde) jeugdzorg, de jeugdzorgplus, jeugd geestelijke gezondheidszorg, jeugd licht verstandelijk gehandicaptenzorg en de jeugdbescherming en jeugd-reclassering. Gemeenten zijn zo in staat om maatwerk aan kinderen en hun ouders te bieden. Daarmee wordt een oplossing geboden voor de tekortkomingen van het huidige stelsel die zijn geconstateerd door de evaluatie van de Wet op de Jeugdzorg in 2009 en de Parlementaire Werkgroep 'Toekomstverkenning Jeugdzorg' in 2010.

Centrum voor Jeugd en Gezin

Gemeenten krijgen de wettelijke opdracht om een herkenbare en laagdrempelige plek te organiseren. In het overgrote deel van de gemeenten is die plek nu al aanwezig in de vorm van het Centrum voor Jeugd en Gezin. Hier krijgen ouders antwoorden op hun opvoedvragen. Als er hulp of ondersteuning nodig is helpt het Centrum voor Jeugd en Gezin met een snelle diagnose, advies, ondersteuning en het voorkomen dat problemen verergeren. Gemeenten behouden de vrijheid om hun Centrum voor Jeugd en Gezin precies te laten aansluiten op de lokale situatie en organisaties. Als kinderen en ouders meer gespecialiseerde hulp nodig hebben, wordt deze ingeschakeld door het CJG. Om deze taak goed te kunnen uitoefenen, is het belangrijk dat CJG-medewerkers beschikken over de juiste antennes en een 'neus' voor problemen.

Deze competenties kunnen worden ontwikkeld tijdens de opleiding maar ervaring met kinderen en gezinnen is hiervoor minstens zo belangrijk.

Samenwerking CJG en onderwijs

Met het invoeren van een nieuw stelsel voor Passend onderwijs wordt samenwerking tussen scholen en zorg nog belangrijker dan voorheen. Samenwerkingsverbanden voor Passend onderwijs dienen hun zorgplannen af te stemmen met gemeenten. Bovendien is de school een belangrijke plek van vroegsignaleren zodat snel en adequaat lichte zorg verleend kan worden en daarmee voorkomen dat problemen escaleren. Door zorg in en om de school te brengen, krijgen leraren ondersteuning bij het omgaan met gedrags- en andere opgroei-problematiek. Leerlingen kunnen direct, zonder verwijzing, worden geholpen. Medewerkers van het CJG kunnen op school ondersteuning bieden en bijdragen aan het terugdringen van schoolverzuim en schooluitval. Inzet van gespecialiseerde zorg, afstroom naar onderwijs op een lager niveau en uitstroom naar het (voortgezet) speciaal onderwijs zal daardoor worden beperkt. Zorg in en om de school, met name rondom het voortgezet- en het middelbaar beroepsonderwijs, vormt één van de pijlers van het kabinetsbeleid om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan.

Brabant scoort goed!

In de beleidsbrief worden vier praktijkvoorbeelden genoemd.

Drie daarvan zijn afkomstig uit onze provincie. Jeugdbeleid gemeente Breda met: 'Jong@Breda', het CJG en het Loket Vroeghulp in Midden-Brabant in het kader van 'één gezin – één plan, één regisseur' en de regio Zuid-Oost Brabant met een

samenwerking van onderwijs en jeugdzorg om te komen tot zogenaamde schoolteams (onderwijs, maatschappelijk werk en jeugdzorgaanbieder).

Hieronder treft u de link aan naar de beleidsbrief.

Daarin tref u ook de verwijzing naar een aantal bijlagen bij de brief.

<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/vws/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2011/11/09/beleidsbrief-stelselwijziging-jeugd-geen-kind-buiten-spel.html>

Convenant Zorg voor Jeugd

Op 23 november 2011 vond in Tilburg een bijeenkomst plaats over Zorg voor Jeugd. Dit is een signaleringssysteem waarin instellingen, uit zorg en onderwijs, kunnen aangeven dat er zorgen zijn over een jongere of dat er bepaalde hulp verleend wordt aan een jongere. Een belangrijk doel van het systeem is om de samenwerking tussen partijen die betrokken zijn bij dezelfde jongere te vergemakkelijken.

Zorg voor Jeugd is aangesloten op de landelijke verwijsindex. Tijdens de bijeenkomst is een nieuwe versie van het Convenant Signaleringsysteem Zorg voor Jeugd, regio Mid-den-Brabant gepresenteerd. Dit convenant vervangt de versie van 2009.

Nieuw is dat ook de bevoegde gezagen van scholen voor basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs nu ook het convenant ondertekenen. Bedoeling daarvan is een versterking van het draagvlak en een betere positie van Zorg voor Jeugd in de zorgstructuur.

Humanitas MentorMaatjes: het vervolg

Op woensdag 25 januari a.s. wordt in Rosmalen een minisymposium gehouden over het project MentorMaatjes van Humanitas. Sinds 2002 wordt het project Kleurrijk Brabant Leert uitgevoerd in Noord-Brabant door Palet, adviseurs Diversiteit.

Omdat Palet per 1 januari 2012 haar deuren sluit, is het project ondergebracht bij Humanitas. Leerlingen uit het basis- en voortgezet onderwijs kunnen dus blijvend ondersteund worden door een vrijwillige mentor.

Het afgelopen schooljaar 2010-2011 is een onderzoek naar de effectiviteit van mentoring in het onderwijs uitgevoerd door de Universiteit van Tilburg. Tijdens het symposium presenteert de onderzoekster haar onderzoeksresultaten. Het symposium begint om 15.30 uur. Tijdens inleidingen zal ingegaan worden op de overgang van Palet naar Humanitas, een mentor geeft een toelichting op de ervaringen en de onderzoekster geeft een toelichting op de resultaten.

Meer informatie is beschikbaar via: www.humanitasmentormaatjes.nl

Aanmelden: u kunt zich aanmelden door een mail te sturen met daar in uw naam en contactgegevens naar: mentormaatjes@humanitas.nl

woensdag 25 januari 2012 15.30 - 18.00

Sociaal Cultureel Centrum Perron 3

Hoff van Hollantlaan 1

5243 SR Rosmalen

Leestip 1

Hoe de straat de school binnendringt.

Iliass El Hadioui, Van Gennep Amsterdam, juli 2011.

In toenemende mate zien we in de grote steden een straatcultuur ontstaan.

Daarin ontwikkelt zich een cultuur met eigen codes waarin bescherming van de eigen eer, respect, het voorkomen van gezichtsverlies en de perceptie van de vrouw als lustobject overheersen. Auteur stelt vast dat deze codes op alle fronten conflicteren met de leefwereld en de cultuur van de school. Uitgebreid wordt ingegaan op de maatschappelijke relevantie van dit thema dat uitmondt in de pedagogische driehoek, waarin school, thuis en straat elkaar ontmoeten. In deze situatie is er regelmatig sprake van een mismatch. Het gaat dan om onderling tegenstrijdige socialisatieboodschappen in verschillende domeinen.

Veel scholen worstelen met het gegeven dat de 'straatcultuur' van groepen jongeren verhindert, dat het leren op school op een ordelijke en veilige manier kan plaatsvinden. Vooral bepaalde groepen Marokkaans-Nederlandse jongeren worden als overlastgevend gezien. "Het zit 'm in de Marokkaanse cultuur", is dan het veel gehoorde geluid. Iliass El Hadioui maakt in zijn analyse duidelijk dat dat een te gemakkelijke en te simpele etnisch-culturele verklaring is.

Hij leidt ons mee in de idee dat de achtergronden voor overlastgevend gedrag van Marokkaans-Nederlandse jongeren, ook op school, vooral gezocht moeten worden in de zichzelf producerende straatcultuur, waarin vele van deze jongeren leven.

In een artikel in Trouw over dit boek komt de auteur tot de volgende beschouwing: *In de straatcultuur is er een belangrijke rol voor de rap, de wereld van het snelle geld, met vrouwonvriendelijke teksten in msn-taal. Probeer jongens met die levensstijl op school maar eens richting een boekenlijst te helpen. „Je moet die jongens niet onderschatten, ze beseffen dat hun weg doodloopt. En de meeste jongens zijn meelopers, ze acteren. Ergens diep van binnen is er een verlangen naar iets anders omdat hun geweten voortdurend knaagt. Ze weten: je kunt nu in een mooie auto rijden. Maar je kunt straks ook rijden in een mooie, eerlijk verdiende auto.” „Dat is het aanknopingspunt, met dat besef moet je als leraar aan de slag. Een toffe leraar krijgt ook van die jongens respect. En tof betekent niet een high five maar gewoon boeiend les geven en ervoor zorgen dat het wij-zij denken weer uit de klas verdwijnt.”*

Leestip 2

De zorgcoördinator in het voortgezet onderwijs

Renate de Wit. Acco, 2011

De zorgcoördinator is in de zorgstructuur van het voortgezet onderwijs niet meer weg te denken. In een periode van tien jaar heeft de positie van zorgcoördinator zich ontwikkeld en een sleutelrol verworven in het hart van de leerlingenzorg. Door de invoering van Passend onderwijs en de versterking van de zorg- en adviesteams is het ook gewenst te komen tot duidelijke afspraken over taken, grenzen, verantwoordelijkheden en positie in de schoolorganisaties. Dat vraagt de komende tijd om herbezinning en reflectie.

Het is goed om daar de nodige bronnen bij te gebruiken. Een bron die daarvoor zeker bruikbaar is het boek De zorgcoördinator in het voortgezet onderwijs. In vijf hoofdstukken komen de volgende aspecten van het werk van de zorgcoördinator aan de orde:

1. Organisatie van zorg binnen het reguliere voortgezet onderwijs.
2. Gestructureerde aanpak van zorgcoördinatie.
3. Communicatie.
4. Samenwerken en leidinggeven.
5. Vergaderen en voorzitten.
6. Veel doen in weinig tijd.
7. De zorgcoördinator van de toekomst.

Kern van het boek is hoofdstuk 2.

Hierin is de beschrijving opgenomen van de taken van het zorgteam en het zorg- en adviesteam. Ook wordt aandacht besteed aan de relatie met een aantal kerninstellingen, de opvangvoorzieningen en begeleiding van de rugzak.

Bijzonder krachtig is het hoofdstuk over communicatie. We weten maar al te goed dat in de zorgstructuur er veel mis kan gaan door het ontbreken van goede communicatie. In het verlengde van communicatie moeten de hoofdstukken over samenwerken en vergaderen worden gezien. Bij al die activiteiten van de zorgcoördinator staat opnieuw de kracht van communicatie centraal. De laatste paragraaf van het boek heet: Een leuke baan? De laatste alinea daarvan nemen we integraal over.

Ook al spreek je de leerlingen lang niet altijd zelf, via nauwe samenwerking binnen je zorgteam en met alle betrokkenen zijn deze leerlingen geen nummers op papier, maar jongeren waarbij je automatisch betrokken bent. En als je, direct of indirect, merkt dat de jongeren binnen jouw school, samen met hun ouders, baat hebben bij de gezamenlijke aanpak, dan krijg je energie en ervaar je dat het mooi is onderdeel van het geheel te mogen zijn. Kortom: een prachtige en dankbare baan.

Belangrijke data

6 december	Afsluiting van de cursus faalangst -, examenvrees - en sociale vaardigheidstrainer
8 december	Bovenschoolse PCL (inleveren woensdag 23 november)
13 december	Stuurgroep SWV VO Midden-Brabant
15 december	Netwerk Zorgcoördinatoren
16 december	Overleggroep project Jeugdzorg dichterbij Onderwijs
22 december	Bovenschoolse PCL (inleveren 7 december)
19 januari	Bovenschoolse PCL (inleveren 9 januari)